

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”**

Кафедра організації виробництва і управління персоналом

**Методичні вказівки
до виконання реферату (контрольної роботи)
з дисципліни “Технологія управління персоналом”
для студентів всіх форм навчання**

Затверджено на засіданні кафедри
організації виробництва і
управління персоналом
протокол № 4 від 16.11.2017р.
Зав.каф._____ проф. Матросов О.Д.

Харків-2017

Методичні вказівки до виконання реферату (контрольної роботи) по курсу “Технологія управління персоналом”.

Навчальне видання

Укладач:

Методичні вказівки склав к.е.н., професор МАТРОСОВ Олександр Дмитрович

Відповідальний за випуск д.е.н., професор ПЕРЕРВА Петро Григорович

1 ПРЕДМЕТ, НАУКОВІ ОСНОВИ І ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом навчальної дисципліни «Управління персоналом» є система знань, які пов'язані з цілеспрямованим впливом на персонал організації для забезпечення її ефективної діяльності і можливості проводити соціальну діагностику організації для задоволення потреб працівників.

Науковою основою дисципліни є теоретичні основи філософії; економічної теорії; економіки, фізіології, охорони та психології праці; загальної соціології та соціології праці.

Методологічною основою курсу є комплексний підхід до управління персоналом, який передбачає врахування організаційних, економічних, соціальних, психологічних, правових, технічних, педагогічних та інших аспектів управління і системний підхід, який відбиває взаємозв'язок між ними.

Дисципліна «Управління персоналом» вводиться в навчальну програму з метою оволодіння студентами системою знань про управління персоналом фірми та формування вміння і певних навичок у сфері регулювання його механізмів. Для ефективного вивчення цього курсу необхідно, щоб студент мав певні знання в галузі суспільної організації праці, трудового процесу, соціальних аспектів трудової діяльності, закономірностей функціонування трудових колективів.

Відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики *студент повинен знати*: зміст роботи по управлінню персоналом на підприємстві, особливості трудової поведінки працівників, трудових відносин і управління ними з метою забезпечення балансу інтересів з позицій економічної і соціальної ефективності. Кожний *студент повинен вміти* розробити шляхи формування, розвитку трудового потенціалу і кадрового складу підприємства, забезпечення його ефективного використання; надавати допомогу лінійним керівникам і координувати їхню роботу з кадрами; формувати та організовувати діяльність служби управління персоналом підприємства. *Студент повинен бути ознайомленим* з особливостями роботи менеджера персоналу, його обов'язками і вимогами до нього на підприємстві; організацією роботи кадрової служби.

2 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Система управління персоналом

Сучасний розвиток теорії організації. Предмет, задача і зміст кадрового менеджменту. Основні напрямки і методи управління кадрами. Принципи і механізм управління персоналом. Стратегічні концепції управління персоналом за кордоном.

Тема 2. Стратегічне управління персоналом організації Сутність стратегії управління персоналом. Складові стратегії. Взаємозв'язок стратегії управління персоналом і стратегії розвитку організації. Компетенція персоналу як об'єкт стратегічного управління. Управління компетенцією персоналу.

Тема 3. Планування і прогнозування кадрової роботи

Основи кадрової політики підприємства. Планування роботи з кадрами. Утворення підсистеми АСУ "Кадри". Прогнозування управління персоналом. Планування чисельності і складу працівників. Визначення перспективної потреби в спеціалістах. Методи розрахунку потреби в робочих кадрах. Стратегічне планування і кадрова політика.

Тема 4. Основні форми комплектування штату

Державна політика в галузі зайнятості населення. Державні програми зайнятості Джерела забезпечення підприємств і організацій персоналом.

Організація звільнення робітників. Зайнятість населення і комплектування штатів за кордоном.

Тема 5. Основи професійної орієнтації та адаптації

Професійна орієнтація як система. Методи управління профорієнтацією. Професійна освіта. Професіографія і професіологія. Організація виробничої і соціальної адаптації робітників. Методика адаптації молодих робочих. Організація профорієнтаційної роботи за кордоном.

Тема 6. Управління діловою кар'єрою в організації

Поняття та етапи кар'єри. Управління діловою кар'єрою. Система службово-професійного просування.

Тема 7. Атестація і резерв кадрів

Організація оцінки кадрів управління. Етапи атестації керівників і спеціалістів. Документація по атестації. Принципи і методи роботи з резервом. Джерела резерву керівних кадрів. Етапи вибору кандидатів в резерв. Форми підготовки резерву. Організація конкурсів спеціалістів.

Тема 8. Організація безперервного навчання персоналу

Безперервне навчання керуючих працівників і спеціалістів. Види навчання. Безперервне навчання робочих. Види навчання робочих. Організаційне і методичне забезпечення системи безперервного навчання кадрів. Методика розрахунку витрат на підвищення кваліфікації. Система персонального навчання персоналу за кордоном.

Тема 9. Соціально-психологічні основи роботи з персоналом

Мотивація - соціальна основа управління персоналом. Психологічні основи поведінки людини в групі. Взаємовідношення робітників в процесі праці. Значення влади і впливу при управлінні персоналом.

Тема 10. Формування стабільного персоналу

Плинність кадрів та її оцінка. Розробка заходів по зниженню плинності кадрів і організація їх впровадження. Управління мобільністю кадрів на виробництві. Система професійного просування робочих. Управління професійно-кваліфікаційним ростом керівників і спеціалістів. Організація управління трудовою дисципліною. Організація обліку і використання робочого часу. Управління плинністю і трудовою мотивацією робітників в закордонних державах.

Тема 11. Оцінка результатів діяльності персоналу організації

Оцінка результативності труда керівників та спеціалістів. Оцінка діяльності управління персоналом. Оцінка економічної ефективності проектів удосконалення управління персоналом.

3 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Структурні концепції управління персоналом за кордоном.
2. Сутність, цілі та задачі кадрового планування.
3. Принципи та механізм управління персоналом.
4. Основні напрямки управління персоналом.
5. Оперативний план роботи з персоналом.
6. Інформаційне та технічне забезпечення планової роботи.
7. Визначення потреби в спеціалістах.
8. Методи розрахунку потреби в робочих кадрах.
9. Стратегічне планування та кадрова політика в промислово-розвинених країнах.
10. Джерела забезпечення організацій персоналом.
11. Організація звільнення робітників.
12. Зайнятість населення та комплектування штату за кордоном.
13. Документації не забезпечення управління персоналом.
14. Професійна орієнтація як система.
15. Професійна освіта.
16. Організація виробничої та соціальної адаптації.
17. Аналіз якісного складу кадрів.
18. Підбір та розстановка кадрів управління.
19. Робота зі спеціалістами за кордоном.
20. Організація оцінки кадрів управління.
21. Принципи та методи роботи з резервом.
22. Організація конкурсів спеціалістів.
23. Безперервне навчання персоналу.
24. Організаційне та методичне забезпечення навчання.
25. Система професійного навчання за кордоном.
26. Плинність кадрів, її оцінка та робота по її зниженню.
27. Організація управління трудової дисципліни.
28. Закордонний досвід управління плинністю, та трудовою мотивацією робітників.
29. Управління мобільністю кадрів на виробництво.
30. Система професійного просування кадрів.
31. Управління професійно-кваліфікаційним зростом кадрів.
32. Поняття і етапи кар'єри.
33. Управління діловою кар'єрою.
34. Робота з кадровим резервом.
35. Мотивація – соціальна основа управління персоналом.
36. Психологічні основи поведінки люди в групі.
37. Система професійного просування робочих кадрів.

38. Джерела відбору кандидатів в резерв.
39. Аналіз проблем управління персоналом.
40. Особливості управління персоналом в малому та середньому бізнесі.
41. Шляхи удосконалення персоналом.
42. Характеристика систем соціальної захищеності в ринковій економіці.
43. Роль держави в соціальної захищеності.
44. Закордонний досвід соціального захисту робітників.
45. Мотивація та мотиви праці.
46. Соціально-психологічні та педагогічні правила стимулювання праці.
47. Основи професії в бізнесі.
48. Характеристика ринку робочої сили.
49. Державне регулювання ринку робочої сили.
50. Роль держави в управлінні зайнятістю.
51. Організація та функції служб зайнятості.
52. Закордонний досвід по організації зайнятості населення.
53. Сутність та методи розв'язання спеціальних конфліктів.
54. Організаційні (виробничі) конфлікти та їх розв'язання.
55. Безперервне навчання персоналу. Види навчання.
56. Атестація кадрів, етапи її проведення.
57. Професіологія та професіографія, їх місто в системі управління персоналом.
58. Компетенція персоналу як об'єкт стратегічного управління.
59. Розробка заходів по зниженню плінності кадрів і організація їх впровадження.

4 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ВИКОНАННЯ РЕФЕРАТУ (КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ)

По кожній темі завдання приведено примірний план роботи. Але слухач вправі змінити, доповнити план у межах теми.

При необхідності в роботі використовуються графіки, діаграми, таблиці, малюнки.

Окремі положення роботи можуть підкріплюватися техніко-економічними розрахунками.

В роботі не допускається дослівне переписування підручника: текст пишеться самостійно, грамотію оформлюються посилання на використану літературу. Робота ілюструється графіками, схемами, таблицями. Обсяг роботи 15-20 стандартних аркушів.

Вибір теми роботи здійснюється по двом останнім цифрам залікової книжки, якщо число більше 20, тоді береться остання цифра залікової книжки та додається число 10 (наприклад, дві останні цифри 15, тоді варіант 15; якщо останні цифри 26, тоді прийняти варіант 16).

5 ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ

Варіант 1

- 1 Система управління персоналом організації.
- 1.1. Основні напрямки та методи управління персоналом.
- 1.2. Принципи та механізм управління персоналом.
- 1.3. Організаційна структура системи управління персоналом

Варіант 2

- 1 Професійна орієнтація населення.
- 1.1. Професійна орієнтація як система.
- 1.2. Професійна освіта.
- 1.3. Організація виробничої та соціальної адаптації.

Варіант 3

- 1 Кадровий потенціал управління.
- 1.1 Аналіз якісного складу кадрів.
- 1.2 Підбір та розстановка кадрів управління.
- 1.3 Робота за спеціальностями за кордоном.
- 1.4 Розрахувати відрядний зарібок при прямій відрядній системі оплати праці робітників.

Варіант 4

- 1 Організація навчання персоналу.
- 1.1 Безперервне навчання персоналу.
- 1.2 Організаційне та методичне забезпечення навчання.
- 1.3 Шляхи удосконалення навчання персоналу.

Варіант 5

- 1 Плинність кадрів, шляхи її зменшення.
- 1.1 Аналіз плинності кадрів організації
- 1.2 Управління плинністю кадрів організації
- 1.3 Адаптація молодих працівників у виробництві

Варіант 6

1. Оцінка результатів діяльності персоналу організації.
- 1.1. Оцінка результатів праці персоналу організації.
- 1.2. Оцінка результатів діяльності підрозділів управління персоналом та організації в цілому.
- 1.3. Оцінка витрат на персонал організації.

Варіант 7

1 Виробка кадрової політики.

1.1. Поняття, принципи і чинники кадрової політики.

1.2. Кадрові стратегії.

1.3. Прогнозування як підстава виробітки кадрової стратегії.

Варіант 8

1 Методи визначення потреби в кадрах

1.1 Планування численності та складу робітників.

1.2 Визначення потреби у спеціалістах.

1.3 Методи розрахунку потреби у робочих кадрах.

Варіант 9

1 Конфлікти та їх розв'язання.

1.1. Теоретичні основи конфліктології як науки.

1.2. Сутність та методи розв'язання соціальних конфліктів.

1.3. Організаційні (виробничі) конфлікти та їх розв'язання.

Варіант 10

1. Трудовий колектив.

1.1. Поняття і основні ознаки колективу.

1.2. Види колективів.

1.3. Психологічні характеристики колективу.

1.4. Шляхи формування колективу.

1.5. Ролі і відношення в трудовому колективі.

Варіант 11

1. Організація роботи з персоналом управління.

1.1. Аналіз якісного складу кадрів управління.

1.2. Кваліфікація персоналу управління.

1.3. Принципи та методи роботи з резервом керівників.

Варіант 12

1 Планування роботи з персоналом організації

1.1 Основи кадрового планування в організації

1.2 Планування та прогнозування потреби в персоналі

1.3 Нормування праці та розрахунок чисельності персоналу

Варіант 13

- 1 Стратегічне управління персоналом організації
- 1.1 Кадрова політика організації – основа формування стратегії управління персоналом
- 1.2 Система стратегічного управління персоналом організації
- 1.3 Стратегія управління персоналом організації
- 1.4 Реалізація стратегії управління персоналом

Варіант 14

- 1 Технологія управління розвитком персоналу організації
- 1.1 Управління соціальним розвитком
- 1.2 Організація навчання персоналу
- 1.3 Організація оцінки персоналу
- 1.4 Управління мобільністю персоналу

Варіант 15

- 1 Мотивація та стимулювання трудової діяльності персоналу
- 1.1 Мотиви людської діяльності
- 1.2 Стимулювання трудової діяльності
- 1.3 Матеріальне заохочення праці
- 1.4 Не економічні засоби стимулювання праці.

Варіант 16

- 1 Технологія найму, відбору та прийому персоналу.
- 1.1 Найм, відбір та прийом персоналу.
- 1.2 Підбор та розміщення персоналу.
- 1.3 Виробнича та соціальна адаптація персоналу.

Варіант 17

- 1 Ділова оцінка персоналу
- 1.1 Методи оцінки персоналу
- 1.2 Атестація персоналу та організація її проведення
- 1.3 Поточна оцінка персоналу та її проведення

Варіант 18

- 1 Управління мобільністю персоналу.
- 1.1 Поняття мобільності та її роль в управлінні персоналом.
- 1.2 Управління службово – професійним просуванням персоналу.
- 1.3 Організація просування робочих кадрів.
- 1.4 Управління кадровим резервом

Варіант 19

- 1 Оцінка результатів діяльності персоналу організації
- 1.1 Оцінка результатів діяльності підрозділу управління персоналом
- 1.2 Оцінка ефективності управлінської праці
- 1.3 Оцінка витрат на персонал організації
- 1.4 Оцінка ефективності удосконалення системи управління персоналом

.

Варіант 20

- 1 Комплектування штату організації.
- 1.1 Поняття зайнятості населення.
- 1.2 Процеси відбору персоналу.
- 1.3 Оформлення трудового договору та контракту.
- 1.4 Організація звільнення робітників.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1 Г.В. Щекин. Теория и практика управления персоналом. Киев, 1998.
- 2 Йохим Хентце Теория управления кадрами в рыночной экономике. М.:1997.
- 3 Управление персоналом организации. Практикум. Под. ред. А.Я. Кибанова. М.:ИНФОРМ, 2002.
- 4 Обозов Н.Н. Психология межличностных отношений. Киев,1990.
- 5 В.П. Шпалинский, Г.Т. Головченко. Психология менеджмента. Харьков, 1998.
- 6 В.С. Веснин. Практический менеджмент персонала. М.:1998.
- 7 С.В. Щекшня. Управление персоналом современной организации. Учебно-методическое пособие.М:1998.
- 8 Управление персоналом организации. Учебник. Под.ред. д.е.н., проф. А.Я. Кибанова. М., ИНФРА-М, 2005.
- 9 П.В.Журавлев, М.Н.Кулаков, С.А. Сухарев Мировой опыт в управлении персоналом. Деловая книга, Екатеринбург, 1998.
- 10 В.А.Спивак. Организационное поведение и управление персоналом. ПИТЕР, Москва Харьков Минск, 2001.
- 11 О.М. Сумець. Основи операційного менеджменту. Професіонал. К:2004.
- 12 В.О. Василенко, Т.У. Ткаченко. Виробничий (операційний) менеджмент. К., ЦУЛ, 2003.
- 13 О.Д.Матросов, В.Г.Дюжев, В.О.Матросова та інші. Управління персоналом. Навчальний посібник, Харків НТУ «ХПІ» 2009.